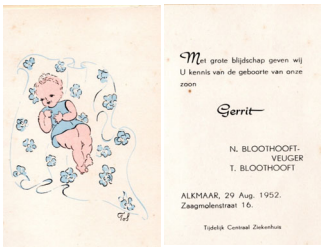

naamkunde

Gerrit Bloothooft
Utrecht institute of Linguistics

contact: g.bloothooft@uu.nl

identificatie en localisatie

Voornaam	antroponiemen
Familienaam	
Plaatsnaam	toponiemen
Straatnaam	
Gebouwnaam	

voornamen en familienamen

- Germaanse voornaam
- Christelijke voornaam
- Voornaam + patroniem
- Voornaam + patroniem + bijnaam
- Voornaam + patroniem + erfelijke familienaam
- Voornaam + erfelijke familienaam (1811 definitief)
- Voornamen + erfelijke familienaam

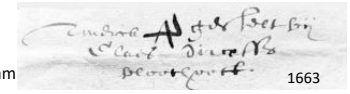
1663

onderwerpen vandaag

1. namenbanken
2. voornamen van traditie naar mode
3. mode modelleren
4. eenheid in gezin: naamgroepen, geografische verspreiding, aantal namen
5. sociaal-culturele relaties
6. mode in België en Nederland

(1) namenbanken in Nederland

- Voornamenbank (500.000 namen)
  1880-2017 BRP
  1790-1880 huwelijksakten
- Familienamenbank (320.000 namen)
  1948/2007 BRP

en België

- Voornamen (7.400 namen)
  1995 – 2020 StatBel
- Familienamen (516.000 namen)
  2008 bevolkingsregister

voornamencorpus Nederland 1790-2017

(26,1 miljoen personen)

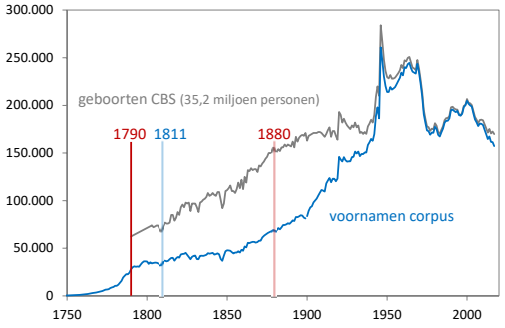

6

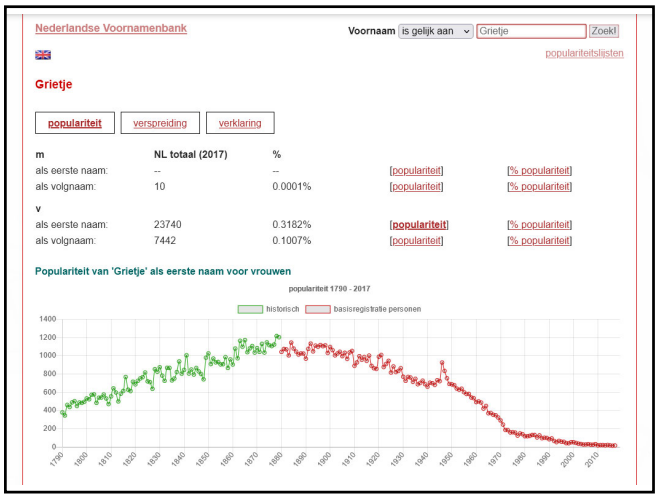

aantal of percentage

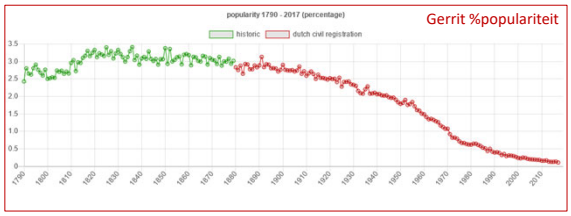

8

verspreiding in 2017

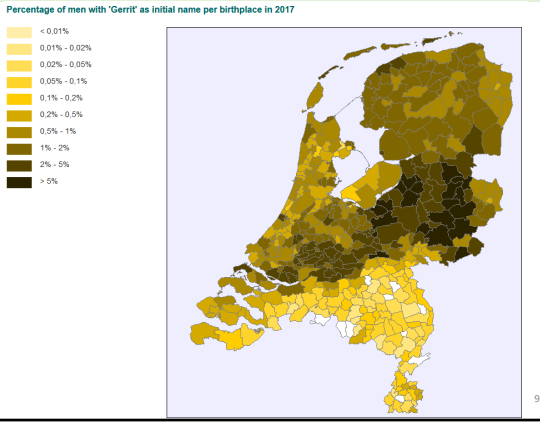

9

(2) van traditie naar mode

van
vernoeming naar grootouders
naar
eigen keuze van ouders (toont identiteit)

- omslag tussen 1950 en 1980
- mode zonder reclame

10

popularite

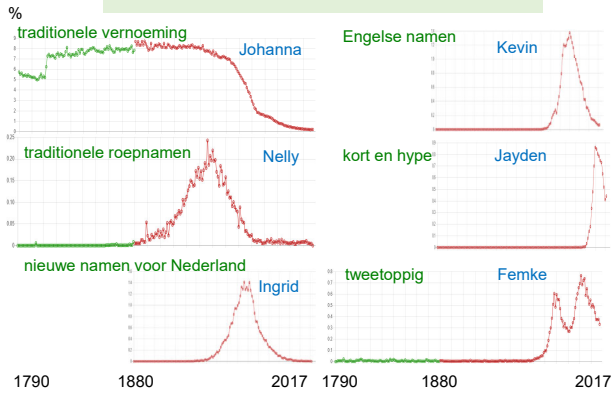

11

(3) mode modelleren
Ingrid

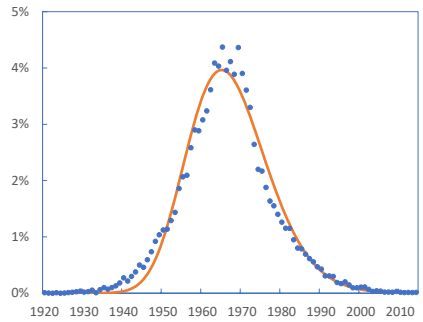

12

onderzoek van nieuwe namen

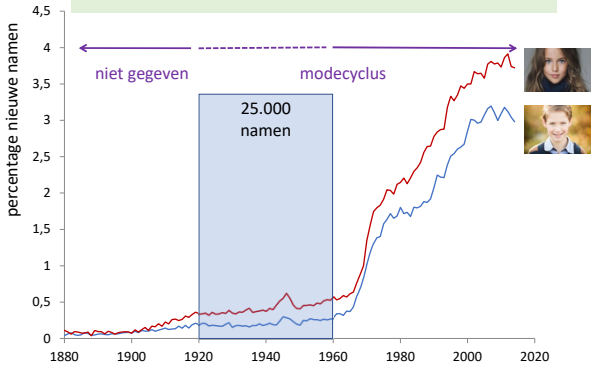

13

succes namen (>10.000 naamdragers)

1920	Robin
1925	Luuk
1925	Roy
1927	Remco
1944	Milan
1945	Danny
1946	Wesley
1948	Kevin
1949	Jeffrey

1920	Mariska
1920	Marjolein
1925	Jessica
1927	Fleur
1930	Tamara
1934	Merel
1936	Kim
1937	Chantal
1941	Wendy
1945	Anouk
1946	Amber
1948	Britt
1953	Melissa
1955	Mandy
1955	Cindy
1958	Romy

14

navolgings (imitatie) snelheid

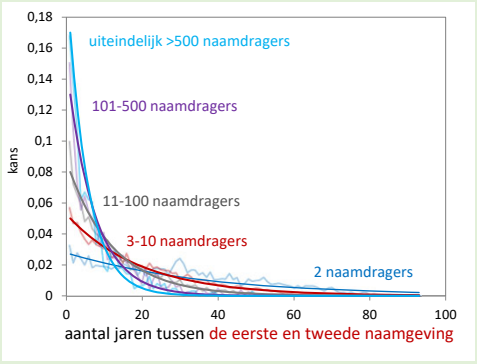

15

stappen in navolging
door sociale netwerken

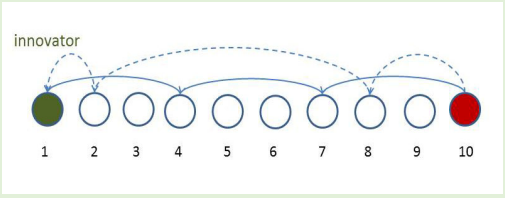

stappen door 3 sociale netwerken voor 10e naamgeving

16

populariteitsmodel
Yvonne

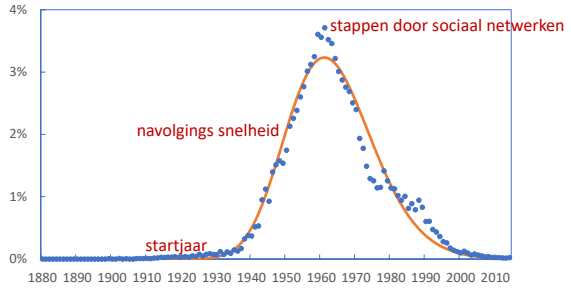

17

succes is ingebouwd

de succesvolle nieuwe naam heeft

de juiste eigenschappen
op het juiste moment
voor de juiste groep

vorm, klank, lengte, taal, …
(in relatie tot sociale groep)

18

meer dan één golf

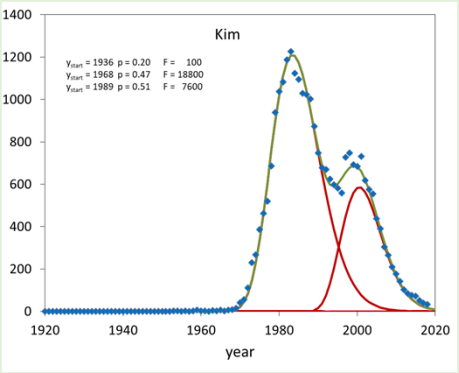

19

hype

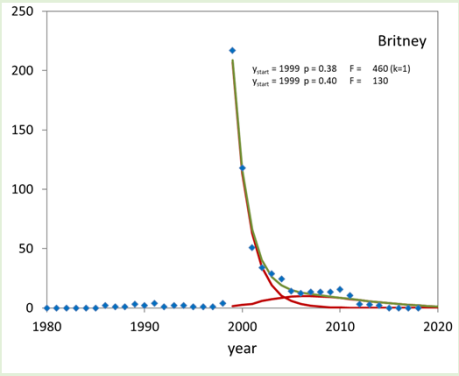

20

de werkelijkheid kan complex zijn

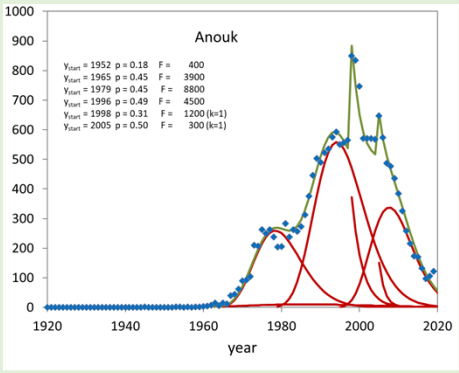

21

(4) eenheid in het gezin

22

populair in dezelfde familie (1983-2006)

Lars - Niels	Bram - Daan
Martijn - Jeroen	Martijn -Jasper
Bas - Tom	Mark - Linda
Maarten - Wouter	Johannes - Maria
Martijn - Sander	Roy - Kim
Bas - Tim	Bart - Koen
Mike - Roy	Bart - Tom
Daan - Koen	Jeffrey - Wesley
Mike - Nick	Patrick - Chantal
David - Ruben	Johanna – Maria

23

clusteren in naamgroepen

Lars - Niels	Bram - Daan
Martijn - Jeroen	Martijn -Jasper
Bas - Tom	Mark - Linda
Maarten - Wouter	Johannes - Maria
Martijn - Sander	Roy - Kim
Bas - Tim	Bart - Koen
Mike - Roy	Bart - Tom
Daan - Koen	Jeffrey - Wesley
Mike - Nick	Patrick - Chantal
David - Ruben	Johanna - Maria

24

voornamenkaart

meest karakteristieke naamgroep per postcodegebied

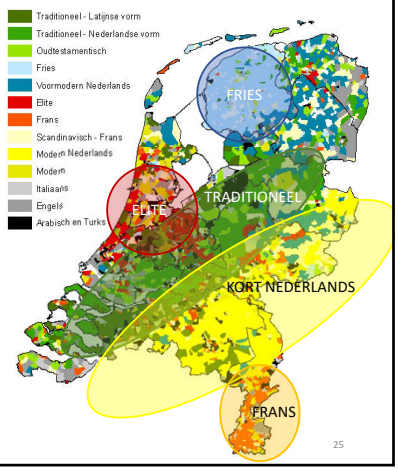

25

Friese voornamen = Friese identiteit?

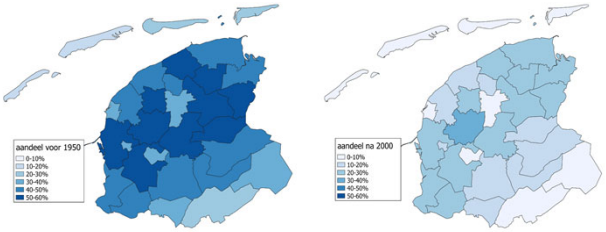

26

(5) sociaal-culturele relaties

- big data van Wegener Direct Marketing (2002-2007)
  - grote consumenten enquête
  - 1,1 miljoen huishoudens
  - inkomen, opleiding, woonsituatie, media voorkeuren, …
  - namen gezinsleden

27

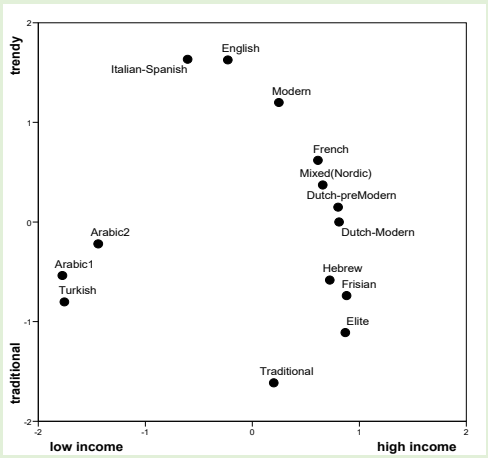

28

aantal voornamen 1750-2014

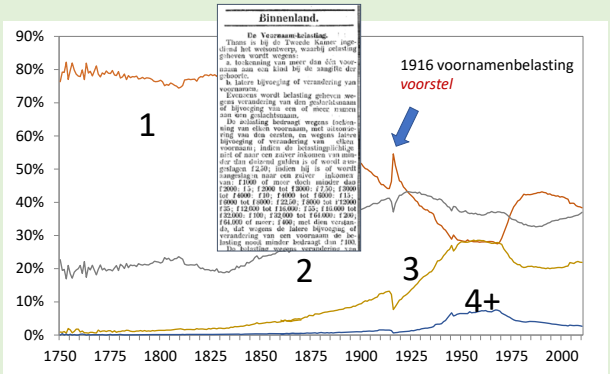

29

aantal voornamen - Friesland

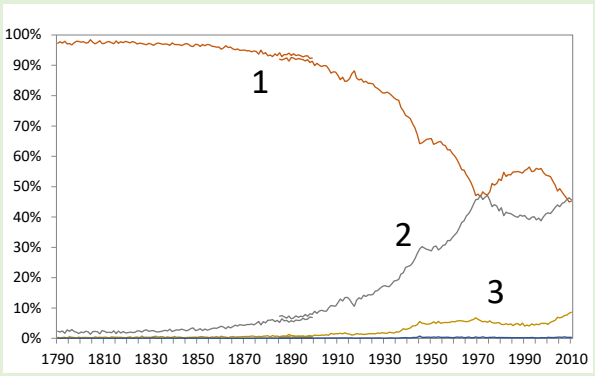

30

aantal voornamen - Limburg

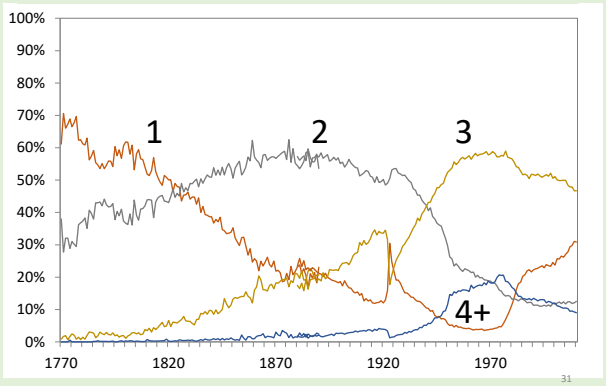

(6) mode is internationaal

Populariteitsgegevens uit

	vanaf
Nederland	1790
USA	1880
Noorwegen	1880
Frankrijk	1900
Engeland en Wales	1982
België	1982
Vlaanderen	1995
Wallonië	1995

wie is het eerst: Nederland of België

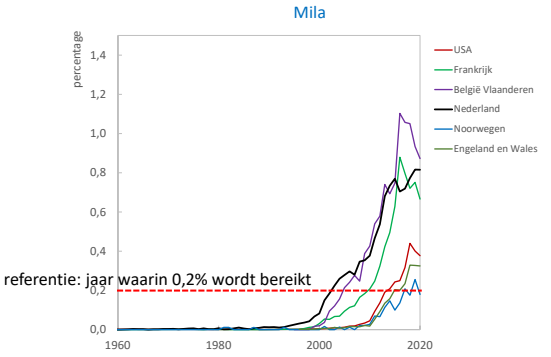

Nederlandse voorkeur

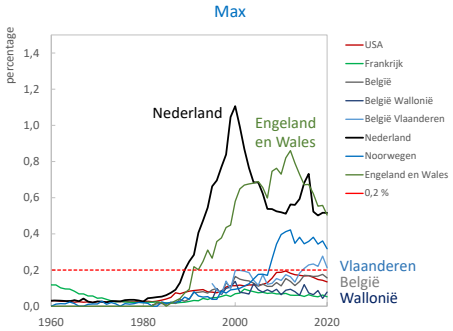

Belgische voorkeur

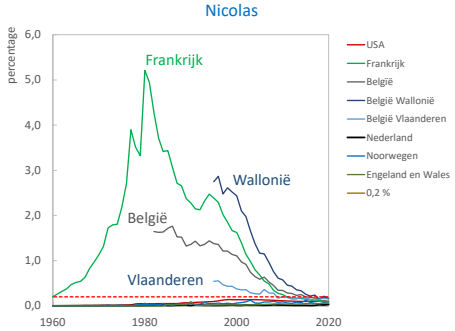

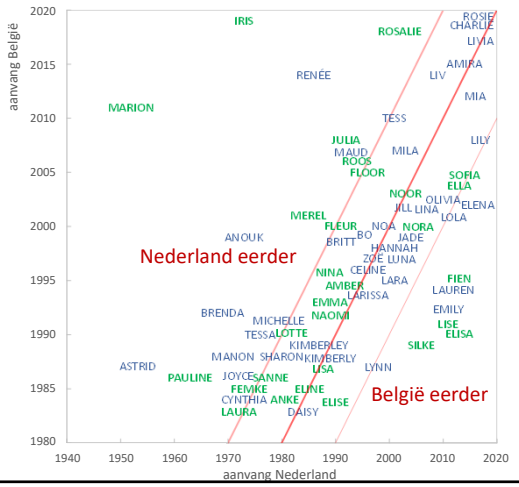

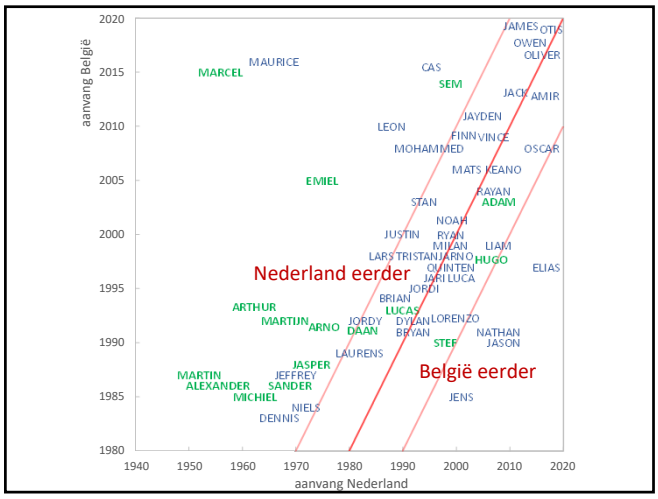

Typisch Nederlandse voorkeur (na 1982)

	jongens	meisjes
1	**MAX**	ROMY
2	**LEVI**	DEMI
3	**JESSE**	**LIEKE**
4	**LUUK**	**ISA**
5	JULIAN	**SAAR**
6	**MEES**	**FENNA**
7	JOEY	MANDY
8	**NOUD**	SAMANTHA
9	**GIJS**	YARA
10	MASON	**JASMIJN**
11	**SIEM**	**MARIT**
12	**TEUN**	**MILOU**
13	**TYGO**	**LISANNE**
14	DEX	ELIN
15	ROAN	NOVA
16	RICARDO	AMY
17	DEAN	NIKKI
18	**BOAZ**	ESMEE
19	NICKY	PRISCILLA
20	**TIJN**	DANIQUE

Typisch Belgische voorkeur

	jongens	meisjes
1	NICOLAS	STÉPHANIE
2	CHRISTOPHE	AURÉLIE
3	**MICHAËL**	CÉLINE
4	**KRISTOF**	**JOLIEN**
5	JULIEN	VIRGINIE
6	SÉBASTIEN	**ELODIE**
7	MAXIME	**ANNELIES**
8	CÉDRIC	**KATRIEN**
9	**JONAS**	CAMILLE
10	JULES	**ELS**
11	ANTHONY	LÉA
12	**ROBBE**	EMILIE
13	**WIM**	AUDREY
14	JÉRÔME	LAETITIA
15	STEVE	**CLARA**
16	LAURENT	VALÉRIE
17	GRÉGORY	JUSTINE
18	**VICTOR**	**NELE**
19	JORDAN	**AN**
20	ANTOINE	**ELKE**

namen vertellen meer dan je denkt!

39